

Комар Ольга Сергіївна

*викладач кафедри іноземних мов, Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, zelenkoolga87@ukr.net*

Специфіка добору та застосування сучасних методів навчання іноземної мови у вищій школі

Кожного дня зростає інтерес нашої держави до підготовки кваліфікованих фахівців, готових до співробітництва з іноземними партнерами, молоді, що володіє іноземною мовою на високому рівні. Досягнення належного рівня володіння мовою неможливе без мовної підготовки, яка реалізується у вищій школі. Однак, часто викладачі співвідносять процес викладання мови тільки з опануванням студентами вміння перекладати з іноземної мови та навпаки, застосовуючи таким чином стандартні методи навчання. Однак, повсякчас вимоги до занять з іноземної мови змінюються, розробляються новітні навчальні методи та технології. Педагогові потрібно обов'язково йти в ногу зі змінами у методиці викладання іноземної мови, знайомитися зі спеціальними навчальними техніками та прийомами, щоб вдало підібрати той чи інший метод викладання відповідно до рівня знань, потреб, інтересів студентів. Адже методи навчання не є якимись простими «алгоритмізованими одиницями», їх раціональне та вмотивоване використання на уроках іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача, адже «педагогіка є наукою і мистецтвом одночасно, тому і підхід до вибору методів навчання має ґрунтуватися на творчості педагога». [1, 159-160]

На сучасному етапі метою навчання іноземної мови у ВНЗ є оволодіння студентами комунікативними компетенціями, які нададуть їм змогу реалізувати свої знання, уміння, навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань в реальних життєвих ситуаціях. Іноземна мова слугує засобом обміну інформацією, спілкування з представниками інших національностей, тому в освіті продовжується спрямованість на культурологічний підхід з метою розуміння необхідності вивчення одночасно кількох мов серед студентів. Отже, це вкотре доводить недоцільність зазубрювання текстів на іноземній мові у вищій школі, які не несуть практичної цінності для подальшої їх реалізації студентами у мійбутньому. Наша молодь повинна отримувати підготовку на основі якісного сучасного оригінального навчального матеріалу до свідомого використання іноземної мови в подальшому житті та роботі.

Сьогодні, саме вища школа несе чи не найбільшу відповідальність за якісне забезпечення студентів мовними знаннями, вміннями, навичками, що у свою чергу вимагає від навчального закладу створення умов для підвищення кваліфікації своїх працівників, надання закладові належного матеріально-технічне забезпечення.

Навчання студентів мови неможливе без використання сучасних освітніх технологій. Інноваційні технології – це професійно-орієнтоване навчання іноземної мови, створення проектів, застосування телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов,

дистанційна форма навчання мови, створення презентацій в програмі PowerPoint, використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), новітні тестові технології.

Методика викладання іноземної виділяє два основних методи навчання: комунікативний та конструктивістський. Завданням першого є оволодіння комунікативною компетенцією, що передбачає домінування мовного продукування над мовною коректністю. Увесь навчальний матеріал обирається для спонукання студента до висловлення власної думки. Студенти навчаються «комунікації у процесі самої комунікації. Відповідно усі вправи та завдання повинні бути комунікативно виправданими дефіцитом інформації, вибором та реакцією». [2, 303]

Даний метод має як переваги, так і недоліки – вдосконалюються артикуляційні навички студентів, долається страх перед помилками, однак не надається достатньо уваги якості мови.

Конструктивістський метод являє собою власне активне навчання студентів. Першочергове завдання педагога – не навчати, а скеровувати та сприяти ефективній самостійній роботі. Заняття орієнтується суто на дію (проектна діяльність). Відтворення мови знаходиться в центрі навчання, що сприяє підготовці студентів до реальних життєвих ситуацій. В методиці розрізняють традиційні та альтернативні методи навчання. Альтернативні методи являють собою цілий ряд різноманітних підходів, прийомів, способів передачі мови. До найпоширеніших альтернативних методів відносять такі, як метод повної фізичної реакції, сугестивний, драматико-педагогічний, мовчазний та груповий методи. До інноваційних інтерактивних методів можна віднести: навчання з комп'ютерною підтримкою, метод сценарію, метод симуляцій, незакінчених речень, метод акваріуму, метод каруселі, метод навчання по станціям, метод ротаційних трійок, метод рольової гри тощо.

Метод сценарію. Часто використовується та успішно реалізується через творче планування, підбір припущень, переживання, систематизацію та презентацію роботи. Спроектований матеріал включає в себе також елементи рольової гри. Викладач окреслює лише межі дії та представляє окремі епізоди. Студенти будують запитання і дають на них відповіді.

Метод симуляцій. В навчанні він спостерігається через різні симуляції у формі гри, які надають студентам можливість тренувати свої навички, застосовувати знання з метою вирішення тієї чи іншої задачі, яка відтворює типові життєві ситуації, наприклад, в бізнесі, в роботі певної установи. Імітація дає змогу студентам спробувати себе в певній ролі – начальника, рядового працівника, дає можливість оцінити систему роботи певного підприємства. Перед учасниками ставлять певні завдання – підписати угоду, представити переваги компанії тощо. Завдяки такому наслідуванню у студентів розвивається вміння працювати в групі, здатність відчувати себе у певній комунікативній ролі. Саме такий вид гри на заняттях з англійської мови, на основі імітації майбутньої професійної діяльності сприяє виробленню у студентів професійних умінь та навичок.

Метод навчання по станціях. Згідно даної навчальної техніки, студенти виконують роботу над навчальним матеріалом, який упорядкований у вигляді станцій. Студенти отримують список обов'язкових та вибіркового завдань. В процесі використання даного методу студенти навчаються планувати свій час, об'єктивно оцінювати та аналізувати власний навчальний досвід. Робота по станціям дозволяє забезпечити розподіл студентів за інтересами, за ступенем складності завдання.

Проектний метод стрімко впроваджується в навчання із залученням усіх його невід'ємних елементів, до яких належать: мета проекту–результат (стаття, реферат, доповідь, презентація); предмет наукового пошуку–поетапність пошуку з визначенням результатів, за необхідності подальший пошук інформації–аналіз нових даних та оформлення результатів.

Метод рольової гри є також активним методом навчання, засобом розвитку комунікативних здібностей студента. Цікава рольова гра мотивує до навчальної діяльності, виступає активним способом навчання практичного володіння англійською мовою як іноземною. Цей популярний інтерактивний метод допомагає подолати мовні бар'єри, значно підвищує обсяг комунікативної практики молоді. До кожної гри розробляються завдання, на меті яких – забезпечити взаємодію між партнерами. Таким чином, сформовані соціально-рольові відносини учасників, вимагають від них правильно вирішувати поставлені завдання і зіграти свою соціальну роль.

Керуючись власними спостереженнями можна дійти висновку, що активність студентів, їх бажання співпрацювати та зацікавленість в завданнях викликані новизною певного типу навчання іноземної мови. Саме впровадження інноваційних методів на заняттях може значно поліпшити якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, підвищити мотивацію до вивчення англійської мови.

Список використаних джерел

1. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підручник. / Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. – Київ : Знання-Прес, 2008. – 447 с.
2. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / Ніколаєва Софія. – Київ : Ленвіт, 1999. – 320с.